

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	28-11-2014
Šifra:	172-01/14-20/1
Povezava:	
EPA:	188-VII
EU:	
Šn. zn.:	
Krajica:	

PRESEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2014-2611-0055
Številka: 00711-9/2014/12
Datum: 27. 11. 2014

Vlada Republike Slovenije je na 11. redni seji dne 27. 11. 2014 določila besedilo:

- Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja – nujni postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Predlagano podaljšanje roka za uskladitev statusa zavarovancev, bo pripomoglo k ohranitvi opravljanja samostojne dejavnosti, ker upokojemcem ne bo potrebno zapreti s.p. in bodo še naprej nemoteno prejeli pokojnino. Prav tako bo ta ukrep zagotovil ohranitev in zadržanje vseh zaposlenih v delovnih razmerjih pri upokojemcih, ki imajo odprte s.p. Delavci bodo še naprej obdržali svoje zaposlitve, tudi nadalje bodo plačevali polne prispevke za socialno varnost in tako ne bodo uveljavljali pravic iz naslova brezposelnosti, na ta način pa državi ne bo potrebno zagotavljati dodatnih sredstev iz državnega proračuna.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dejan Levanič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Peter Pogačar, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- dr. Andraž Rangus, vodja Sektorja za pokojnine in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

PRILOGA: 1

Mag. Darko KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

**PREDLOG
NUJNI POSTOPEK
EVA 2014-2611-0055**

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MATIČNI EVIDENCI ZAVAROVANCEV IN
UŽIVALCEV PRAVIC IZ OBVEZNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA –
ZMEPIZ-1A**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

- ocena stanja na področju urejanja,

Z uveljavitvijo novega pokojninskega zakona (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 107/13-Odl. US in 111/13 – ZMEPIZ-1; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) se osebe, ki opravljajo kakršno koli samostojno dejavnost in hkrati izpolnjujejo pogoje za starostno upokožitev, ne morejo upokožiti, saj se popolnoma zasleduje cilj, da sta status upokoženca in status zavarovanca nezdružljiva. Potrebno je pojasniti, da se vsi, ki neko delo, aktivnost ali dejavnost bolj ali manj trajno opravljajo, za te primere tudi obvezno zavarujejo. V kolikor se mora oseba vključiti v obvezno zavarovanje, pa se ji v tem času pokojnina ne sme izplačevati. Takšen način ureditve predstavlja splošno načelo, ki je bilo smiselno enako uzakonjeno tudi v prejšnjih zakonih na tem področju, v kolikor niso bile z zakonom določene redke izjeme pod posebnimi pogoji.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo-4, 109/2006-UPB4, 112/2006 Odl.US: U-I-358/04-13, 114/2006-ZUTPG, 91/2007 Skl.US: U-I-325/05-5, 10/2008-ZVarDod, 98/2009-ZIUZGK, 27/2010 Odl.US: U-I-40/09-15, 38/2010-ZUKN, 61/2010-ZSVarPre, 79/2010-ZPKDPIZ, 94/2010-ZIU, 84/2011 Odl.US: U-I-245/10-13, U-I-181/10-6, Up-1002/10-7, 94/2011 Odl.US: U-I-287/10-11, 105/2011, 110/2011-ZDIU12, 40/2012-ZUJF, 55/2012 Skl.US: U-I-162/12-5, Up-626/12-5; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1), ki je bil v veljavi do 31.12.2012, je omogočal izvzem iz zavarovanja, kar pomeni, da je lahko upokoženec pod določenimi pogoji še naprej opravljal samostojno dejavnost in imel odprt s.p., sočasno pa je prejemal polno pokojnino. Izvzem iz zavarovanja je lahko uveljavil le upokoženec, ki je dopolnil 63 let starosti (moški) oziroma 61 let starosti (ženska), in sicer samo pod pogojem:

- da ni opravljal dejavnosti z osebnim delom, ker je imel zaposlenega vsaj enega delavca za opravljanje te dejavnosti, ali
- je do uveljavitve pravice opravljal isto dejavnost v enakem obsegu, vendar je bil zavarovan na podlagi delovnega razmerja.

Te osebe torej niso bile vključene v obvezno zavarovanje, kljub temu, da so opravljale dejavnost. To pomeni, da so samo ti upokoženci, ki so izpolnjevali zgoraj navedene pogoje, lahko obdržali s.p. in pokojnino. Vsi ostali upokoženci, ki niso izpolnjevali teh pogojev, pa so se morali odločiti, ali bodo prenehali z opravljanjem samostojne dejavnosti in se upokožili, ali pa bodo še nadalje opravljali to dejavnost in bodo iz tega naslova še vedno vključeni v

zavarovanje, kar pomeni, da se jim v tem času pokojnina ne izplačuje.

Ker je eno izmed načel novega pokojninskega zakona, ki je začel veljati 1. januarja 2013, tudi to, da naj se vsi posamezniki, ki neko delo, aktivnost ali dejavnost bolj ali manj trajno opravljajo, vključijo v zavarovanje, novi zakon možnosti »izvzema« več ne dopušča. Tako je za vse osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost kot samostojni podjetniki posamezniki po zakonu o gospodarskih družbah ter vse fizične osebe, ki opravljajo drugo dovoljeno dejavnost in ki se vpišejo v poseben register, določena obvezna vključitev v zavarovanje.

Z namenom, da bi bile v pokojninski zakonodaji vse samozaposlene osebe enako obravnavane, je ZPIZ-2 določil prehodno obdobje, v katerem morajo upokojenci, ki opravljajo samostojno dejavnost, sprejeti odločitev, ali bodo še naprej opravljali svojo dejavnost in iz tega naslova plačevali prispevke (zaradi česar bodo imeli tudi višje pravice) ali pa se bodo upokojili, prejeli pokojnino in prenehali z opravljanjem dejavnosti. ZPIZ-2 je določil rok za uskladitev tega statusa do 31.12.2013, ta rok pa je bil na pobudo Obrtno - podjetniške zbornice podaljšan do 31.12.2014.

Ta nova ureditev torej ni novost, saj je eno temeljnih pravil pokojninskega zavarovanja, da status zavarovanca in upokojenca nista združljiva. Takšna ureditev je veljala za vse ostale zavarovance že pred uveljavitvijo ZPIZ-2.

Izjemo predstavljajo zavarovanci iz 17. člena ZPIZ-2, ki lahko tudi po upokojitvi nadaljujejo z opravljanjem dejavnosti ob upoštevanju določil drugega odstavka 116. člena ZPIZ 2. Ta določa, da pridobi lastnost zavarovanca iz 17. člena ZPIZ-2 le zavarovanec, ki je ponovno začel opravljati drugo dejavnost ali dopolnilno dejavnost na kmetiji in njegov dohodek iz te dejavnosti, skupaj z dohodkom iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, presega dohodkovni pogoj iz prvega odstavka 17. člena tega zakona, če na dan pridobitve lastnosti zavarovanca ni starejši od 63 let.

Hkrati z navedenim je potrebno opozoriti na dejstvo, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod) ugotavlja obveznost zavarovanja (lastnost zavarovanca) z izdajo odločbe za upokojenca, ki opravljajo dejavnost, le v primerih, ko ni bilo izpolnjenih pogojev za zakonsko dovoljen izvzem iz zavarovanja, torej le takrat, ko je bila dejavnost registrirana po upokojitvi oziroma če je bila registrirana po uveljavitvi ZPIZ-2 (po 1.1.2013). Z drugimi besedami to pomeni, da je Zavod le ugotovil izpolnjevanje pogoja obveznosti vključitve v zavarovanje zgolj pri tistih zavarovancih, pri katerih že skladno z določbami prej veljavne zakonodaje (ZPIZ-1) ni bilo izpolnjenih pogojev za izvzem. To pomeni, da bi do izdaje omenjenih določb prišlo tudi v primeru, če ZPIZ-2 ne bi bil sprejet, saj ti zavarovanci tudi skladno z ZPIZ-1 niso izpolnili svoje dolžnosti vključitve v obvezno zavarovanje. V teh primerih torej ne gre za posebno odločitev Zavoda, saj Zavod izvaja zakon ves čas na enak način in nima diskrecijske pravice, da bi posamične zavarovance obravnaval drugače.

V obravnavanih primerih ugotavljanja lastnosti zavarovanca torej nikakor ne gre za retroaktivno izdajo odločb, temveč se odločbe izdajajo v zakonitih rokih, ki tudi upoštevajo zakonsko določena zastaranja glede ugotavljanja obveznosti zavarovanja in vračanja neupravičeno prejetih pokojnin. Pri tem Zavod ves čas vse kategorije zavarovancev obravnava enako in skladno z veljavno zakonodajo. Ugotovitev lastnosti zavarovanca za nazaj tudi ni sporna z vidika sodne prakse.

V nadaljevanju pojasnjujemo določbe veljavne zakonodaje, ki urejajo pridobitev in izplačevanje pokojnin. Po prvem odstavku 111. člena ZPIZ-2 se pokojnina uživalcu izplačuje od prvega naslednjega dne po prenehanju zavarovanja. Pogoj za pridobitev pravice in začetek izplačevanja pokojnine je torej prenehanje zavarovanja.

Po prvem odstavku 116. člena ZPIZ-2 uživalec starostne, predčasne, vdovske in družinske

pokojnine, ki na območju Republike Slovenije začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, znova pridobi lastnost zavarovanca iz 14., 15., 16. in 17. člena tega zakona in se mu pokojnina v tem času ne izplačuje. Pokojnina se preneha izplačevati z dnem ponovne pridobitve lastnosti zavarovanca.

V skladu s tretjim odstavkom 116. člena pa se uživalcu starostne, predčasne, vdovske in družinske pokojnine, ki na območju Republike Slovenije začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost v obsegu, ki ustreza sorazmernemu delu polnega delovnega oziroma zavarovalnega časa, vendar zavarovanci iz 14. člena tega zakona najmanj štiri ure dnevno ali 20 ur tedensko in zavarovanci iz 15., 16. in 17. člena tega zakona najmanj s polovico polnega zavarovalnega časa, izplačuje sorazmerni del pokojnine.

Glede na to, da v času obveznosti zavarovanja zavarovanec ni upravičen do izplačila sicer že priznane pokojnine, so zneski pokojnin ali delov pokojnin, ki so bili izplačani v tem času kljub obveznosti zavarovanja, neupravičeno (preveč) izplačani. Skladno s prvim odstavkom 194. člena ZPIZ-2 mora oseba, ki ji je bil na račun Zavoda izplačan denarni znesek, do katerega ni imela pravice, vrniti prejeti znesek v skladu z določbami zakona, ki ureja obligacijska razmerja. Na tej podlagi nastane obveznost vračila neupravičeno izplačanih pokojnin za največ tri leta nazaj.

Kot že omenjeno, sedaj veljavni ZPIZ-2 ne omogoča več hkratnega uživanja pokojnine in opravljanja dejavnosti, kot je bilo to omogočeno v 18. členu prej veljavnega ZPIZ-1 (t.i. »izvzem iz zavarovanja«). Ob tem pojasnjujemo, da lahko vsi zavarovanci, ki so po prejšnjem zakonu legalno uveljavili ta »izvzem«, dejavnost poleg uživanja celotne pokojnine opravljajo še v prehodnem obdobju do konca leta 2014. Od 1.1.2015 dalje pa se bodo morali tudi oni odločiti bodisi za obvezno zavarovanje in prekinitvev izplačevanja pokojnine bodisi za izplačilo sorazmernega dela pokojnine in delno zavarovanje, ali pa za prenehanje opravljanja dejavnosti. (406. člen ZPIZ-2 v povezavi s 115. členom Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljevanju: ZMEPIZ-1).

Skladno z navedenim v omenjenih primerih ni mogoče govoriti o protizakonitem oziroma protiustavnem ravnanju Zavoda. V 80. členu ZMEPIZ-1 so natančno določeni pogoji, kdaj se ugotavlja obstoj zavarovalnega razmerja oziroma lastnosti zavarovanca. Le-ta se med drugim ugotavlja tudi v primerih, ko ni vložena prijava v zavarovanje, pa je bilo vzpostavljeno pravno razmerje, na podlagi katerega po zakonu nastane zavarovalno razmerje. Ugotavljanje zavarovalnega razmerja oziroma lastnosti zavarovanca se v skladu z 81. členom ZMEPIZ-1 lahko med drugim uvede tudi po uradni dolžnosti, pri čemer o lastnosti odloči Zavod z odločbo. Ustavno sodišče RS, ki je edino pristojno za ugotavljanje protiustavnosti zakonskih določb, nikoli ni ugotovilo neustavnosti določb prej omenjenega prvega odstavka 111. člena in 116. člena ZPIZ-2.

V zvezi s pravno varnostjo zavarovancev (upokojenecv), ki so s strani Zavoda prejeli odločbo o ugotovitvi lastnosti zavarovanca za nazaj, je potrebno pojasniti, da je vsak uživalec pravice, ki prejme odločbo o priznanju pravice (se pravi ob upokojitvi), v odločbi tudi opozorjen, da mora v skladu s prvim odstavkom 119. člena ZPIZ-2 sporočiti Zavodu vsako spremembo oz. okoliščino, ki vpliva na uživanje pokojnine. Začetek opravljanja je nedvomno takšna okoliščina, saj je zahtevano obvezno zavarovanje, ki pa po 116. členu ZPIZ-2 pomeni, da se izplačevanje pokojnine za čas ponovnega opravljanja ustavi ali pa se izplačuje uživalcu sorazmerni del pokojnine. Vsi zavarovanci, za katere je bil uveden postopek ugotavljanja lastnosti zavarovanca, so bili pred izdajo odločbe pisno obveščeni o uvedbi postopka in jim je bila dana možnost, da pojasnijo vse okoliščine.

Zavod lahko skladno s predpisi in v primeru, ko je ugotovljena lastnost zavarovanca za nazaj, zaradi pravne varnosti zavarovanca lastnost zavarovanca vzpostavi največ za 5 let nazaj (plačilo prispevkov), pri čemer lahko zahteva povračilo preveč izplačanih zneskov pokojnin le za

tri leta nazaj.

Ob tem naj še opozorimo, da je bilo v prvi polovici leta 2014 obravnavanih približno 600 primerov, pri čemer je bila po ugotovitvi vseh okoliščin, ki vplivajo na izplačevanje pokojnine, le v približno 15 % obravnavanih zadev ugotovljena obveznost zavarovanja (lastnost zavarovanca).

Zakon razrešuje tudi problematiko izplačil iz avstrijskega sklada BUAK (Sklad za zavarovanje za letni dopust za gradbene delavce v Republiki Avstriji) v zvezi z delavci, ki jih slovenska gradbena podjetja napotijo na delo v Avstrijo. Ureja se posredovanje podatkov o plačilu prispevkov v sklad BUAK za te delavce.

.- Sprememba zakonodaje

Potrebno je poudariti, da je pokojninsko in invalidsko zavarovanje namenjeno zavarovanju za primer nastopa določenega rizika. Med rizike predmetna zakonodaja med drugim uvršča tudi starost, po kateri se predvideva, da posameznik ni več zmožen sam z delom zagotavljati svojega dohodka, zaradi česar je v primeru izpolnjevanja tudi drugih pogojev iz zakona lahko upravičen do starostne pokojnine, ki mu nadomešča dohodek, ki ga je prejemal tekom aktivne dobe. Če pa je pri določeni starosti delo še zmožen opravljati in ga tudi opravlja v statusnih oblikah, za katere ZPIZ-2 določa obveznost zavarovanja, po lastni odločitvi še ni zapustil trga dela, zaradi česar je zanj obvezno zavarovanje ter izključeno hkratno izplačevanje pokojnine. ZPIZ-2 tako določa, da so ne glede na dejstvo, da so posamezniki v pokojninsko blagajno vplačevali 40 let in dosegli zakonsko določeno upokojitveno starost, pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pogojene s statusom zavarovanca, pokojnina pa je v tem smislu nadaljevanje plače oziroma drugega dohodka iz dela, ki ga je zavarovanec prejemal do svoje upokojitve. Namen zakonodajalca pri ureditvi zadevne tematike je v tem, da se vsem osebam, ki opravljajo neko delo ali samostojno dejavnost, zagotovi varna starost takrat, ko se odločijo zapustiti trg dela oziroma da se jim, v kolikor se pri delu poškodujejo, iz naslova zavarovanja zagotovijo ustrezna denarna nadomestila, ki nadomeščajo izpad osebnega dohodka, nastalega zaradi zmanjšane delovne zmožnosti oziroma da se njihovim družinskim članom, ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje, po smrti hranitelja družine zagotovijo ustrezne pravice iz sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Upokojitev ni obvezna, zato se vsak sam odloči, ali se bo upokojil ali pa bo še naprej opravljal delo oziroma dejavnost, saj v skladu s pokojninsko zakonodajo status zavarovanca praviloma ni združljiv s statusom upokojenca oziroma uživalca pravice, razen v nekaterih zakonsko določenih primerih. To pomeni, da nekdo ne more biti hkrati upokojenec, prejemati pokojnine in še biti zaposlen ali imeti odprt s.p. ali opravljati poslovodno funkcijo v gospodarski družbi. Oseba, ki se želi upokojiti, mora tako predhodno izgubiti status zavarovanca (prenehanje zaposlitve, prenehanje opravljanja samostojne dejavnosti itd.), saj se v nasprotnem primeru taka oseba v smislu pokojninske zakonodaje šteje kot oseba, sposobna za delo, pri kateri zavarovalni primer (nezmožnost dela zaradi starosti) še ni nastopil.

Kot je razvidno iz navedenega, tako stara kot nova zakonodaja praviloma onemogočata prekrivanje statusa "zavarovanca" in statusa "uživalca pokojnine", saj je pogoj za pridobitev pravice iz obveznega zavarovanja prenehanje obveznega zavarovanja, torej prenehanje opravljanja dejavnosti. Slednje je zlasti pomembno tudi z vidika razmerja med zavarovanci in uživalci pravic. Res pa je, da je stara zakonodaja (ZPIZ-1), ki je bila v veljavi do 31.12.2012, omogočala t.i. izvzem iz zavarovanja, ki je omogočal, da se je oseba pod določenimi pogoji lahko upokojila in uživala polno pokojnino, kljub temu, da je še naprej opravljala samostojno dejavnost in imela odprt s.p. Izvzema iz zavarovanja pa niso imeli vsi samozaposleni, temveč ga je lahko uveljavil samo upokojenec, ki je dopolnil z zakonom določene pogoje (18. člen ZPIZ-1).

Te osebe torej niso bile vključene v obvezno zavarovanje, kljub temu, da so opravljale dejavnost. To pomeni, da so samo tisti upokojenci, ki so izpolnjevali zgoraj navedene pogoje,

lahko obdržali s.p. in pokojnino. Vsi ostali upokojenci, ki niso izpolnjevali teh pogojev, pa so se morali odločiti, ali bodo prenehali z opravljanjem samostojne dejavnosti in se upokojili ali pa bodo še nadalje opravljali to dejavnost in bodo iz tega naslova še vedno vključeni v zavarovanje, kar pomeni, da se jim v tem času pokojnina ne izplačuje.

Prav dejstvo, da te možnosti niso imeli vsi samozaposleni, je že znotraj posamezne skupine zavarovancev povzročalo neenakosti. Zato je bila zaradi sledenja "poenotenju" zavarovancev pri pridobivanju, uživanju in varstvu pravic ta možnost ukinjena. Ker je eno izmed načel novega pokojninskega zakona tudi to, da naj se vsi posamezniki, ki neko delo, aktivnost ali dejavnost bolj ali manj trajno opravljajo, vključijo v zavarovanje, novi zakon možnosti »izvzema« tako ne dopušča več. To pomeni, da morajo biti vse osebe, ki opravljajo pridobitno dejavnost kot samostojni podjetniki posamezniki po zakonu o gospodarskih družbah ter vse fizične osebe, ki opravljajo drugo dovoljeno dejavnost in ki se vpišejo v poseben register, po novi zakonodaji (sorazmerno) vključene v obvezno zavarovanje ali pa morajo zaradi upokojitve prenehati opravljati dejavnost in zapreti s.p..

Slednje izhaja iz dejstva, da sočasno uživanje plačila za opravljanje dejavnosti in pokojnine ni združljivo, saj je pokojnina pravica iz naslova minulega dela in je namenjena zagotavljanju materialne in socialne varnosti posameznika v starosti. Če si posameznik materialno in socialno varnost zagotavlja iz naslova opravljanja dejavnosti, se mu vplačani prispevki iz tega naslova ter obdobja zavarovanja posledično pozneje upoštevajo pri pravici do pokojnine. Ob tem naj omenimo, da morajo biti po novi zakonodaji vsi, ki opravljajo dejavnost, vključeni v obvezno zavarovanje, torej tudi študentje, ki opravljajo samostojno dejavnost, katerim je prejšnja zakonodaja prav tako omogočala, da so imeli odprte s.p.-je, niso pa bili vključeni v obvezno zavarovanje, ker so bili na šolanju. Z navedenim se uresničuje temeljni namen reforme pokojninskega sistema, ki je v zagotavljanju finančne vzdržnosti pokojninskega sistema ob sočasni ohranitvi števila delovno aktivnih zavarovancev ter posledično zagotavljanju socialne in materialne varnosti zavarovancev z zagotavljanjem pravic iz minulega dela, ki odražajo vplačane prispevke.

Skladno z veljavno zakonodajo ima študent pravico do družinske pokojnine vse dokler ne zaključi šolanja oziroma dokler ima status študenta. Zaradi evidenc, ki so se na novo vzpostavile na podlagi predpisov, ki urejajo visoko šolstvo, zavod pridobiva tekoče podatke o statusu študentov, ki prejemajo družinsko pokojnino. Če študent v koledarskem letu pred iztekom šolskega leta diplomira, izgubi status študenta in s tem hkrati pravico do družinske pokojnine. Tudi v primeru, da se študent odloči za nadaljnje izobraževanje in nadaljevanje šolanja na drugi stopnji bolonjskega izobraževanja, bi v prehodnem obdobju skladno z veljavno pokojninsko zakonodajo ostal brez družinske pokojnine. To področje je potrebno urediti zaradi preprečitve, da bi študentje zavestno odlagali z zaključkom študija do izteka šolskega leta oziroma zaradi preprečitve, da bi študentje morali vračati izplačane družinske pokojnine za nazaj v primeru, da bi zavod dobil podatke iz uradnih evidenc,.

S predlogom ZMEPIZ-1A se ureja tudi posredovanje podatkov o plačilu prispevkov sklada BUAK za delavce, ki jih slovenska gradbena podjetja napotijo na delo v Avstrijo. Na podlagi drugega odstavka 32. člena ZMEPIZ-1 je namreč sedaj samo delodajalec zadolžen, da posreduje v obračunu davčnih odtegljajev tudi podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah. Zato je za obdobje po 1. 1. 2016 potrebno v 32. členu ZMEPIZ-1 dodati nov odstavek, v katerem se za tekoče poročanje podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v obračunu davčnih odtegljajev, zadolži tudi izplačevalce nadomestil plače, ki niso izrecno navedeni v 36., 37., 42. in 43. členu ZMEPIZ-1 in delavcu med trajanjem delovnega razmerja neposredno izplačujejo nadomestilo plače. Pri tem je treba upoštevati, da mora dolžnost ustreznega poročanja zajeti tudi izplačevalce nadomestil, ki izpolnijo drugo obliko obračuna prispevkov za socialno varnost in ne oddajajo obračuna davčnih odtegljajev. S takšno ureditvijo se bo razrešila problematika izplačil iz avstrijskega sklada BUAK.

– navedba predpisov, ki urejajo to področje,

1. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju /ZPIZ-2/ (Ur. l. RS, št. 96/12, 39/13, 46/13-ZIPRS1314-A, 63/13-ZIUPTDSV, 99/13-ZSVarPre-C, 101/13-ZIPRS1415, 107/13-Odl. US in 111/13-ZMEPIZ-1);

2. Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja /ZMEPIZ-1/ (Uradni list RS, št. 111/13).

– ugotovitve pri spremljanju izvajanja veljavnega predpisa (predstavitev ciljev predpisa, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je pripravljena ta ocena, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi),

V letu 2014 je Zavod po uradni dolžnosti uvedel postopek ugotavljanja lastnosti zavarovanca (preverjanja obveznosti vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje) za 658 upokoјencev. Preverjanje se je izvedlo zgolj za upokoјence, za katere je določeno prehodno obdobje za t.i. uskladitev lastnosti zavarovanca po 406. členu ZPIZ-2, v katerem morajo uskladiti svoj status upokoјenca, prejemnika »polne« pokojnine, ki obenem opravlja samostojno pridobitno dejavnost oziroma drugo dovoljeno dejavnost, z določbami ZPIZ-2.

Strukturo dejavnosti teh upokoјencev prikazuje spodnja tabela:

VRSTA DEJAVNOSTI	ŠTEVILO ZADEV	DELEŽ ZADEV
Samostojni podjetnik posameznik s.p.	568	86%
Evidentirani odvetnik	33	5%
Proizvajalec električne energije	23	3%
Evidentirani detektiv	13	2%
Zasebni športni delavec	9	1%
Registrirani zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	8	1%
Samozaposleni v kulturi	3	0,46%
Poklicni športnik	1	0,15%
Registrirani lekarnar	1	0,15%

Glede na priznanje pravice do pokojnine je preverjanje obveznosti vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ugotavljanje lastnosti zavarovanca) v 93% zajelo upokoјence, ki so pridobili pravico do pokojnine po določbah ZPIZ-1 oziroma pred uveljavitvijo ZPIZ-2 in so svojo samostojno pridobitno dejavnost ali drugo dovoljeno dejavnost registrirali v Poslovnem registru Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Poslovni register) po pridobitvi pravice do pokojnine. V 7% primerov pa je preverjanje obveznosti vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ugotavljanje lastnosti zavarovanca) zajelo upokoјence, ki so pridobili pravico do pokojnine po določbah ZPIZ-2, ne glede na to ali so svojo samostojno pridobitno dejavnost ali drugo dovoljeno dejavnost registrirali v Poslovnem registru po ali pred uveljavitvijo pravice do pokojnine.

- poglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za njihov nastanek),

Po do sedaj zaključenih postopkih preverjanja obveznosti vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ugotavljanje lastnosti zavarovanca) je bilo kar v 64% primerih ugotovljeno, da za upokoјenca obveznost vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ne obstaja, predvsem zaradi izpolnjevanja pogojev, ko zavarovanje za samozaposlene ni potrebno na podlagi določbe 18. člena ZPIZ-1. V teh primerih odločba o ugotovitvi lastnosti zavarovanca oziroma obveznosti vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot samozaposleni ni bila izdana.

Zgolj v 15% primerov je bila izdana odločba o ugotovitvi lastnosti zavarovanca (obveznost vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot samozaposleni) s strani organa prve stopnje. Od tega je bila v polovici primerov vložena tudi pritožba zoper odločbo organa prve

stopnje, o kateri je organ druge stopnje tudi že odločil. Za polovico zadev, v katerih je bilo s strani Zavoda že pravnomočno odločeno je, po dosedanjih podatkih Zavoda, okvirno v polovici primerov bila vložena zahteva za sodno varstvo pri Delovnem in socialnem sodišču.

V 21% primerov pa s strani Zavoda o obveznosti vključitve v zavarovanje oziroma ugotovitvi lastnosti zavarovanca še ni bilo odločeno.

Poudariti je potrebno, da je Zavod že pred navedenim preverjanjem obveznosti vključitve v pokojninsko zavarovanje za samozaposlene upokoјence izdajal odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca za vse osebe, za katere je zaznal, da izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje, pa niso vključene v obvezno zavarovanje oziroma so ga na to opozorili drugi organi, ki so zaznali nepravilnosti (ZZZS, DURS, Inšpektorat za delo). Vendar pa je v letu 2014 to izvedel na nekoliko večjem številu upokoјencev kot sicer.

- kako so bili problemi ugotovljeni,
- predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja,
- mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja,
- odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev,
- odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev,
- razlogi, s katerimi se utemeljuje potreba po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi veljavnega predpisa.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Podaljšanje roka bo omogočilo osebam z dvojnimi statusom, da jim celotno naslednje leto ne bo potrebno uskladiti svojega statusa in bodo tako lahko opravljale dejavnost ali delo ter sočasno prejemale pokojnino.

Cilj, ki mu sledijo spremembe in dopolnitve zakonodaje, je predvsem preprečitev nastanka materialne škode, ki bi nastala upokoјencem, ki so med uživanjem pokojnine opravljali samostojno dejavnost, v kolikor bi morali vračati pokojnine in plačati polne prispevke.

Predlagana ureditev bo omogočila študentom, ki bodo v študijskem letu 2014/2015 zaključili študij pred iztekom šolskega leta, da se družinska pokojnina izplačuje do konca študijskega leta.

S predlogom se zasleduje cilj celovite ureditve posredovanja podatkov o plačilu prispevkov v sklad BUAK.

2.2 Načela

Oprostitev vračila pokojnin in plačila prispevkov je namenjena uresničevanju pravice do socialne države za osebe, ki bi bile v slabšem socialnem oziroma premoženjskem položaju, če bi morale vrniti pokojnine in plačati prispevke, kar bi pomenilo bistveno nesorazmeren poseg v njihov socialni položaj. Ob upoštevanju daljše časovne odmaknjenosti med nastankom dvojnega statusa in ugotovitvijo dvojnega statusa s strani pristojnega organa in posledično nastalih visokih obveznosti iz naslova dolga, bi to lahko pomenilo nesorazmeren ukrep in ogrožitev pravice do socialne varnosti, kar bi lahko povzročilo dvojno škodo tem osebam, saj bi po eni strani bilo ogroženo njihovo nadaljnje poslovanje, hkrati pa nastalega dolga (tudi če bi bilo poplačilo dolga obročno dogovorjeno) ne bi mogli poplačati zgolj iz izplačane pokojnine.

Predlagane spremembe in dopolnitve zakonodaje ne razlikujejo med upokoјenci, ki jim je bilo ugotovljeno zavarovalno razmerje na podlagi odločbe pristojnega organa in upokoјenci, pri katerih

Zavod še ni izdal odločbe, s čimer se zasleduje načelo enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave RS.

Načelu enakosti sledi tudi predlagana sprememba zakonodaje v delu, ki dopušča uživanje družinske pokojnine osebi, ki zaradi zaključenega šolanja izgubi status študenta pred potekom študijskega leta. Zaradi preprečitve oziroma onemogočanja študentom, da bi zavestno in namerno odlagali z zaključkom študija do izteka šolskega leta, saj bi v tem času lahko prejeli družinsko pokojnino, predlagana ureditev omogoča izjemo od splošnega pravila pokojninske zakonodaje, ki določa uživanje družinske pokojnine, vezano na pogoj šolanja.

2.3 Poglavitne rešitve

- a) Predstavitev predlaganih rešitev:
 - konkreten opis predlaganih rešitev,

S predlogom zakona bomo zagotovili podaljšanje roka za usklajitev statusov posameznih zavarovancev, ki morajo svoje statuse uskladiti z določbami novega ZPIZ-2. Brez spremembe zakonodaje bi te osebe morale uskladiti svoj status do 31.12.2014, tako pa bodo lahko še eno leto opravljale dejavnost in zanje ne bo veljala obvezna vključitev v zavarovanje, upokojnenci pa bodo lahko še naprej prejeli pokojnino.

S predlaganim zakonom bomo zagotovili odpravo posledic, ki so nastale pri ugotavljanju lastnosti zavarovancev. Za vse osebe, ki so na dan 31.12.2012 hkrati opravljale dejavnost in niso bile vključene v zavarovanje oziroma so imele nedovoljeno prekrivanje statusa upokojenca s statusom zavarovanca, predlog zakona predvideva, da jim ni potrebno vračati izplačanih pokojnin in plačati polnih prispevkov za socialno varnost.

Do oprostite vračila pokojnin in plačila prispevkov bodo upravičeni uživalci pokojnin - samostojni podjetniki, ki jim je Zavod že izdal odločbe ter vse osebe, ki so opravljale delo ali dejavnost in bi morale biti vključene v zavarovanje, pa jim zavod še ni izdal odločbe.

S predlogom zakona se nadalje omogoča osebam, ki bodo diplomirale pred iztekom študijskega leta 2014/2015, da obdržijo družinsko pokojnino tudi v času, ko nimajo statusa študenta, na katerega se veže splošna pokojninska zakonodaja. Zaradi preprečitve, da bi študentje zavestno odlagali z zaključkom študija do izteka šolskega leta oziroma da bi študentje morali vračati izplačane družinske pokojnine za nazaj v primeru, da bi Zavod dobil podatke iz uradnih evidenc, se bo navedeno področje uredilo v letošnjem študijskem letu, kasneje pa se bo status teh oseb popolno uredilo v sistemski zakonodaji.

S predlogom se ureja tudi posredovanje podatkov o plačilu prispevkov sklada BUAK za delavce, ki jih slovenska gradbena podjetja napotijo na delo v Avstrijo. Na podlagi drugega odstavka 32. člena ZMEPIZ-1 je namreč sedaj samo delodajalec zadolžen, da posreduje v obračunu davčnih odtegljajev tudi podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah. Zato je za obdobje po 1. 1. 2016 potrebno v 32. členu ZMEPIZ-1 dodati nov odstavek, v katerem se za tekoče poročanje podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v obračunu davčnih odtegljajev, zadolži tudi izplačevalce nadomestil plače, ki niso izrecno navedeni v 36., 37., 42. in 43. členu ZMEPIZ-1 in delavcu med trajanjem delovnega razmerja neposredno izplačujejo nadomestilo plače. Pri tem je treba upoštevati, da mora dolžnost ustreznega poročanja zajeti tudi izplačevalce nadomestil, ki izpolnijo drugo obliko obračuna prispevkov za socialno varnost in ne oddajajo obračuna davčnih odtegljajev. S takšno ureditvijo se bo razrešila problematika izplačil iz avstrijskega sklada BUAK.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve.
- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve.

/

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom,

Podaljšanje roka za uskladitev statusov; odpravo posledic, ki so nastale pri ugotavljanju lastnosti zavarovancev, skladno z izvajanjem določbe 406. člena ZPIZ-2, ki je določala uskladitev dvojnih statusov, podaljšanje uživanja družinske pokojnine študentom, ki nadaljujejo študij do izteka šolskega leta, v katerem diplomirajo.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,
- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami),
- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi,
- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi,
- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom,
Da.
- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo,
- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,
- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj),
- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti)
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje .

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun,

V zvezi z ukrepi, predlaganimi v tem zakonu, in sicer s podaljšanjem roka za uskladitev statusov posameznim zavarovancem, ki morajo svoje statute uskladiti z določbami novega ZPIZ-2 in ukrepom odprave posledic, ki so nastale pri ugotavljanju lastnosti zavarovancev, skladno z izvajanjem določbe 406. člena ZPIZ-2, je potrebno uvodoma pojasniti, da bodo sredstva zagotovljena iz postavke Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Šele, če bo prišlo do razlike med prihodki Zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki Zavoda, bo sredstva na podlagi 162. člena ZPIZ-2 pokrili državni proračun.

Pri pripravi finančnih posledic je potrebno upoštevati tudi naslednja dejstva:

1. Z zakonom se odlaga uskladitev statusa zavarovanca le za eno leto, in sicer iz razloga, ker bo v naslednjem letu pripravljena področna zakonodaja, ki bo celovito uredila problematiko (ne)združljivosti vseh statusov. Iz navedenega razloga ne bi bilo smiselno, da se od posameznih upokojujencev, ki imajo v letu 2014 še odprt s.p. zahteva, da ta s.p. zaprejo le za eno leto.

2. Potrebno je upoštevati tudi dejstvo, da upokojujenci, ki imajo odprt s.p. zaposlujejo tudi delavce, ki bi v primeru nesprejetja ZMEPIZ-1A izgubili zaposlitev in pridobili pravico do nadomestila za brezposelnost. Ta sredstva pa bi neposredno bremenila državni proračun.

- ocena drugih javnih finančnih sredstev,

1. OCENA FINANČNIH POSLEDIC V PRIMERU SPREJETJA NOVELE ZMEPIZ-1A

1.1 Ocena odhodkov pokojninske blagajne iz naslova vračila neizplačanih (zadržanih) pokojnin

Pri pripravi scenarija so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- vseh upravičencev je 2271 ;
- povprečna starostna pokojnina v obdobju jan./avg. 2014 znaša 614,28 evrov;
- prispevki za PIZ za polovični delovni čas znašajo 95,41 evrov.

Če bi bil predlagani zakon sprejet, bi bile finančne posledice glede na leto 2014 sledeče - scenarij - vsi zaprejo s.p. - pri odhodkih glede izplačanih pokojnin bi bil učinek 0, saj se vse pokojnine še naprej izplačujejo kot v letu 2014. Vendar pa je na podlagi 110 zadev (kjer je bila izdana odločba I. stopnje in odločba organa II. stopnje, kjer še ni bil uveden postopek in kjer še ni bila rešena pritožba) moč ugotoviti, da bo obveznost pokojninske blagajne iz naslova neplačanih prispevkov znašala 920.000,00 evrov in iz naslova vračila pokojnin 1.625.000,00 evrov, torej skupaj **2.545.000,00 evrov**.

Poleg navedenega pa je potrebno upoštevati tudi stroške

1.2 Ocena odhodkov za družinske pokojnine

Iz evidenc je razvidno, da je pri Zavodu skupaj preko 8000 uživalcev družinske pokojnine (otroci-dijaki-študenti), od tega 3010 uživalcev družinske pokojnine s statusom študenta, njihova povprečna pokojnina znaša 410 evrov mesečno.

V letu 2014/2015 ocenjujemo, da bi lahko 100 študentov, ki po potrdilu fakultete izkazujejo celotno koledarsko leto status študenta, tudi predčasno uspešno diplomiralo še pred zaključkom študijskega leta, ki se konča konec meseca oktobra 2015.

Praksa kaže, da predčasno pred potekom konca tekočega študijskega leta uspešno diplomira največ študentov aprila in maja, kar pomeni v povprečju 4,5 meseca pred potekom študijskega koledarskega leta. Število takšnih uživalcev družinske pokojnine letno ne presega 100 posameznikov.

Na podlagi navedenega bi z novelo ZMEPIZ-1A finančni učinek na tej predpostavki znašal okoli 180.000 evrov. Na ta način pa bi se zgoraj navedeni kategoriji uživalcev pravic zagotovilo neprekinjeno o socialno varnost in OZZ do izteka študijskega koledarskega leta, v kolikor se seveda ne zaposlijo.

2. OCENA FINANČNIH POSLEDIC V PRIMERU NESPREJETJA ZMEPIZ-1A

2.1 Ocena prihodkov pokojninske blagajne iz naslova prispevkov zaposlenih pri s.p.

Upoštevane predpostavke:

- vseh upravičencev je 2271 ;
- povprečna starostna pokojnina v obdobju jan./avg. 2014 znaša 614,28 evrov;
- povprečni znesek denarnega nadomestila za brezposelnost v letu 2013 je znašal 679,87 evrov;
- prispevki za PIZ iz tega naslova znašajo 165,54 evrov.
- prispevki za PIZ za polovični delovni čas znašajo 95,41 evrov.

Če ob tem upoštevamo, da je imela polovica od teh upravičencev vsaj enega zaposlenega delavca, bi zaradi zaprtja ti zaposleni delavci izgubili zaposlitev. Ob predpostavki, da so ti zaposleni prejeli minimalno plačo in od tega plačevali prispevke, bi to pomenilo izpad za pokojninsko blagajno iz naslova neplačanih prispevkov v višini **2.598.968,4** evrov ($1135 \cdot 12 \cdot 190,82$ evrov). Če predpostavimo, da bi se vsi brezposelni prijavili pri Zavodu RS za zaposlovanje in bi bili upravičeni do denarnega nadomestila za brezposelnost za obdobje 6 mesecev (ocena povprečne dobe prejemanja nadomestil), bi moral Zavod RS za zaposlovanje zagotoviti pokojninski blagajni sredstva iz naslova plačanih prispevkov v višini **1.127.327,4** evrov ($1135 \cdot 6 \cdot 165,54$ evrov).

2.2 Ocena izplačevanja nadomestila za brezposelnost

V primeru zaprtja vseh s.p. in izgube zaposlitev pri teh pravnih osebah bi odliv zaposlitev pomenil tudi uveljavljanje denarnih nadomestil za brezposelnost. Za pokrivanje teh nadomestil bi državni proračun moral zagotoviti sredstva v višini **4.629.914,7 evrov** (1135*6*679,87 evrov).

2.3 Skupni učinek

Skupni učinek nesprejetja zakona bi pomenil nižji priliv prihodkov v pokojninsko blagajno iz naslova vplačanih prispevkov v višini 1.471.641 evrov, po drugi strani pa bi nesprejem pomenil odhodke za druga javnofinančna sredstva (odhodki za nadomestila za brezposelnost) v višini 4.629.914,7 evrov.

- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena iz postavke Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. V primeru primanjkljaja pa bodo sredstva na podlagi 162. člena ZPIZ-2 zagotovljena iz postavke »6393 - Dodatna obveznost RS do ZPIZ«.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

Za vse odhodke iz pokojninske blagajne so sicer sredstva zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah »6393 - Dodatna obveznost RS do ZPIZ«.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Na podlagi pregleda po posameznih državah članicah Evropske unije je mogoče ugotoviti, da je praktično v vseh omenjenih državah mogoče nadaljevati z delom tudi po upokojitvi, pri čemer sama zaposlitev ali samozaposlitev nimata vpliva na prejemanje pokojnine. Posebnost je v tem, da večina držav EU možnost hkratne zaposlitve (samozaposlitve) in prejemanja pokojnine veže na izpolnjevanje »polnih« upokojitvenih pogojev oziroma »polne« upokojitvene starosti. Nekatere države imajo v zakonodaji tudi določeno, da nadaljnje delo (zaposlitev ali samozaposlitev) po upokojitvi ne prinaša nadaljnjih »pokojninskih pravic« oziroma višje pokojnine, ko se zaposlitev ali samozaposlitev enkrat prekine.

- prikaz ureditve v pravnem redu EU,

Predlog zakona ni predmet usklajevanj s pravnim redom EU.

- prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU,

MEDNARODNA PRIMERJAVA DELA UPOKOJENCEV

Avstrija

V Avstriji z vidika združljivosti prejemanja pokojnine in nadaljnega opravljanja dela oz. dejavnosti načeloma ni nobene razlike med zaposlenimi in samozaposlenimi osebami. Pri prejemnikih starostne pokojnine (moški pri 65-ih in ženske pri 60-ih letih) opravljanje dela po upokojitvi ne vpliva na prejemanje pokojnine. Tisti, ki prejemanje predčasno pokojnino, lahko dodatno zaslužijo do 333 evrov mesečno, če pa ta znesek presežejo, se jim pokojnina ukine in se morajo vključiti v obvezno zavarovanje.

Nemčija

Tako zaposlene kot samozaposlene osebe lahko delajo in obenem prejemajo pokojnino, ko dopolnijo zakonsko določeno upokojitveno starost (le-ta se bo v Nemčiji postopoma povečala iz 65 na 67 let v obdobju od 2012 do 2029). Po dopolnitvi starosti 65 let ni določene zgornje meje zaslužka. Obstajajo pa določene omejitve za tiste, ki so se upokojili pred dopolnitvijo zakonsko določene starosti. V kolikor dohodki mlajših od 65 let presegajo višino 350 eurov na mesec, lahko le-ti prejmejo le del pokojnine.

Španija

Prejemanje starostne pokojnine je združljivo z nadaljnjim opravljanjem dejavnosti, vendar pa letni dohodek iz te dejavnosti ne sme preseči zakonsko določene minimalne plače. Iz tega naslova upokojujencem ni potrebno plačevati nobenih prispevkov za socialno varnost.

Upokojenci ne morejo opravljati dela za polni delovni čas, lahko pa opravljajo delo s krajšim delovnim časom. Le-ta se upošteva pri izračunu pokojnine.

Češka

Medtem ko Češka ne pozna omejitev zaslužka za tiste, ki so dosegli starost 63 let, pa opravljanje dela po upokojitvi ni mogoče za prejemnike predčasne pokojnine.

Tisti zaposleni in samozaposleni, ki prejemajo polno starostno pokojnino, lahko tako po upokojitvi nemoteno nadaljujejo z opravljanjem svoje dejavnosti, pri čemer se jim (ne glede na višino prihodka) izplačevanje pokojnine ne prekine ali zniža. Vendar pa mora samozaposleni upokojenec v primeru, ko je dohodek dovolj visok, plačevati prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja dejavnosti (na ta račun se mu za leto plačevanja prispevkov pokojnina zviša za 0,4%) Enako velja za zaposlene osebe, medtem ko se prejemnikom predčasne pokojnine znesek le-te zniža glede na to, koliko časa pred zakonsko določeno upokojitveno starostjo posameznik pridobi pravico do predčasne pokojnine. V primeru, ko samozaposleni, ki prejema predčasno pokojnino, prejema tudi tako visoke dohodke, da doseže cenzus za vstop v obvezno zavarovanje, pa se mu izplačevanje omenjene pokojnine odloži. Prejemniki predčasne pokojnine morajo podpisati izjavo, da so seznanjeni z navedenimi omejitvami. Vendar pa se navedena omejitev uporablja samo do tedaj, ko prejemnik predčasne pokojnine doseže zakonsko določeno upokojitveno starost. Od takrat dalje je ureditev enaka kot za ostale starostne upokojujence- omejitve torej ni.

Poljska

Ko upokojenci dosežejo zakonsko določeno upokojitveno starost (65 moški, in 60 ženske), se pokojnina zaradi sočasnega opravljanja dela ali dejavnosti ne zniža.

Obstajajo pa določene omejitve glede kombinacije prejetja pokojnine in dohodkov iz dela oz. dejavnosti za upokojujence, ki so pridobili pravico do starostne pokojnine preden so dosegli zakonsko določeno upokojitveno starost ter za prejemnike invalidskih pokojnin. Navedeni so upravičeni do pokojnine v znesku, ki je odvisen od višine dohodkov iz naslova opravljanja dela oz. dejavnosti. Obstajajo 3 dohodkovni razredi:

- če so dohodki nižji od 70% povprečne mesečne plače se pokojnina izplačuje v celotnem znesku;
- če dohodek znaša od 70% - 130% povprečne mesečne plače, se pokojnina zniža za toliko, kolikor dohodek presega 70% povprečne mesečne plače, vendar ne več kot za fiksno določen najvišji znesek znižanja,
- če dohodek preseže 130% povprečne mesečne plače se pokojnina preneha izplačevati.

Francija

Od leta 2009 lahko upokojeni samozaposleni prejemajo pokojnino tudi v primeru, ko opravljajo dejavnost, vendar le pod pogojem, če:

- so dosegli zakonsko določeno upokojitveno starost in so upravičeni do »polne« pokojnine in
- so dosegli zakonsko določeno upokojitveno starost, ne pa nujno tudi zahtevanega trajanja zavarovanja.

Upokojeni samozaposleni lahko ob opravljanju dejavnosti prejemajo pokojnino tudi v primeru, če navedeni pogoji niso izpolnjeni, vendar pa njihovi dohodki ne smejo presežati zakonsko določenega zneska. Pokojnina in plača v tem primeru ne smeta presežati zneska zadnje plače oziroma 160%

minimalne plače.

Pravice iz pokojninskega zavarovanja se lahko na račun opravljanja dela po upokojitvi povečujejo.

Luxemburg

Upokojenci lahko delajo, ko dosežejo zakonsko določeno upokojitveno starost 65 let. Pokojnina ostane nespremenjena. Samozaposlenim se ni potrebno več obvezno zavarovati, zaposleni pa so v celoti vključeni v sistem socialnih zavarovanj in morajo (tako kot tudi njihovi delodajalci) plačevati prispevke.

Samozaposleni prejemniki predčasne pokojnine, ki so dopolnili starost 57 let in več ter prejemniki invalidske pokojnine lahko nadaljujejo svojo dejavnost, vendar pa se jim pokojnina preneha izplačevati, če njihov povprečni mesečni dohodek iz te dejavnosti preseže višino ene tretjine minimalne plače (640 evrov na mesec).

Če bruto plača upokojenih zaposlenih mesečno preseže znesek tretjine minimalne plače (640 evrov na mesec), se predčasna pokojnina zmanjša za polovico. Poleg tega se preostala polovica predčasne pokojnine še dodatno zniža, če vsota plače in polovice pokojnine skupaj presežata zgornjo mejo, ki predstavlja povprečje petih najvišjih letnih dohodkov zavarovanca, doseženih tekom dopolnjene pokojninske dobe. Če pa že sama višina pokojnine presega navedeni cenzus, se le-ta zniža za znesek dohodka.

Portugalska

Starostni upokojenci (z izjemo tistih, ki prejemajo starostno pokojnino, ki izhaja neposredno iz predhodne invalidske pokojnine) lahko nemoteno opravljajo delo ob sočasnem prejemanju pokojnine. Invalidska pokojnina (tako pri tistih, ki nimajo preostale delovne zmožnosti kot pri tistih s preostalo delovno zmožnostjo) se pretvori v starostno naslednji mesec po dopolnitvi zakonsko določene starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine (66 let v letih 2014 in 2015). Prejemniki delnih invalidskih pokojnin lahko opravljajo dejavnost v določenih zakonskih mejah.

Tistim upokojencem, ki so se upokojili v okviru »*the flexible retirement age scheme*« (sheme s fleksibilno upokojitveno starostjo), do treh let po upokojitvi ni dovoljeno prejemati plače s strani njihovega zadnjega delodajalca.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,
- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen,

S predlaganim zakonom bodo ustavljeni vsi postopki pred pristojnim sodiščem, prav tako pa glede na predlagani zakon upravičencem iz tega zakona ne bo treba uveljavljati sodnega varstva.

- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja,
- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov,
- ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,
- ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva;

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- poslovne stroške in poslovanje,

Brez predloga zakona bi osebam, ki opravljajo delo ali dejavnost zaradi vračila pokojnin in plačila polnih prispevkov za socialno varnost nastala škoda, ki bi ogrozila njihovo nadaljnje poslovanje, zaradi česar bi bile te osebe primorane zapreti dejavnost.

- premoženjske pravice,
- inovacije in raziskave,
- potrošnike in gospodinjstva,
- določene regije in sektorje,
- druge države in mednarodne odnose,
- makroekonomsko okolje,
- mala in srednja podjetja:
 - število podjetij in njihova velikost,
 - število podjetij in delovnih mest, na katera se nanaša predlagani predpis,
 - pomen različnih kategorij malih in srednjih podjetij v panogah,
 - povezanost z drugimi panogami in mogoči vplivi na podizvajalce,
- konkurenčnost podjetij:
 - omejevanje dostopa na trg dobaviteljem,
 - omejevanje konkurenčnosti dobaviteljev,
 - zmanjševanje spodbud dobaviteljem za učinkovito konkurenčnost.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela,

Brez predloga zakona bi osebam, ki opravljajo delo ali dejavnost, zaradi vračila pokojnin in plačila polnih prispevkov za socialno varnost nastala škoda, ki ne bi le ogrozila njihovega nadaljnjega poslovanja in zaprtja dejavnosti, ampak bi iz naslova nastalega dolga bil ogrožen socialni položaj teh posameznikov, saj zgolj s pokojnino ne bi mogli poplačati celotnega dolga.

- standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,
- socialno vključenost in zaščito določenih skupin,
- pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja,
- enakost spolov,
- enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija),
- sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,
- javno zdravje,
- zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:
 - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
 - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).
- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
 - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
 - organi, civilna družba,
 - metode za spremljanje doseganja ciljev,
 - merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
 - časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
 - roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,

http://www.mdds.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/

čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,

Od dneva objave dne 24.10.2014.

datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,

seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),

V razpravo so bili vključeni:

- socialni partnerji na seji ESS, dne 3.10.2014;

- Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na svoji 6. seji z dne 18.9.2014.

Predstavniki ESS so se v večini strinjali z ureditvijo problematike dvojnega statusa upokojencev in s.p.-jev. Predlogu so izrecno nasprotovali le predstavniki GZS.

bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,

V celoti so bila upoštevana vsa mnenja, predlogi in pripombe.

bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS, št. 111/13) se v 4. členu v 5. točki za besedilom »ki po pooblastilu« doda besedilo »zavezanca za vlaganje prijav oziroma«.

2. člen

Za drugim odstavkom 32. člena se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Ne glede na drugi odstavek tega člena so podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah, dolžni sporočiti tudi delodajalci in izplačevalci nadomestil plače, ki niso plačniki davka v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in niso fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, v obračunu prispevkov za socialno varnost, in sicer za delavce v delovnem razmerju, ki izpolnjujejo pogoje za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in delavcu med trajanjem delovnega razmerja neposredno izplačujejo plačo oziroma nadomestilo plače ter so dolžni predložiti obračun prispevkov za socialno varnost za te delavce.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena so za osebe iz drugega odstavka 6.b člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, dolžni sporočiti podatke iz drugega odstavka tega člena organizacije oziroma delodajalci, ki posredujejo začasna in občasna dela tem osebam.«.

3. člen

V 40. členu se naslov spremeni tako, da se glasi:

»(podatki, ki jih posredujeta DURS in MDDSZ ter uporaba teh podatkov)«.

V prvem odstavku se za besedilom »obračuna davčnega odtegljaja« doda besedilo »in obračuna prispevkov za socialno varnost«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) MDDSZ za delavce v delovnem razmerju posreduje zavodu podatke za prijavo podatkov o osnovah, ki se nanašajo na nadomestila plače, ki jih v skladu s predpisi, ki urejajo starševsko varstvo, izplača za osebe v delovnem razmerju za čas odsotnosti zaradi materinskega, očetovskega oziroma starševskega dopusta, in spremembe teh podatkov ter podatke in spremembe podatkov o osnovah za plačilo prispevkov za socialno varnost za čas odsotnosti zaradi očetovskega dopusta, ko Republika Slovenija zagotavlja plačilo prispevkov.«.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Na podlagi podatkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena in podatkov iz prvega odstavka 32. člena tega zakona zavod oblikuje prijavo podatkov o osnovah ter spremembe teh prijav za delavce v delovnem razmerju in za osebe, ki so obvezno zavarovane na podlagi opravljanja dela v okviru drugega pravnega razmerja.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se besedilo »prvega in drugega« nadomesti z besedilom »prvega, drugega in tretjega«.

4. člen

Za tretjim odstavkom 97. člena se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Za izvajanje dolžnosti v zvezi z vodenjem informativne osebne evidence zavod poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena uporabi tudi podatke iz 36. do 39. člena in 42. do 44. člena tega zakona.«.

5. člen

Enajsti odstavek 105. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(11) Z globo 450 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku ali pri državnem organu, ki je delodajalec in stori prekršek iz prvega, drugega, tretjega, četrtega ali desetega odstavka tega člena (30. in 32. člen).«.

6. člen

V tretjem odstavku 107. člena se za besedo »tretjega« doda vejica in besedilo »in četrtega« nadomesti z besedilom »četrtega in petega«.

7. člen

V drugem odstavku 115. člena se letnica »2014« nadomesti z letnico »2015«.

V tretjem odstavku se letnica »2015« nadomesti z letnico »2016«.

V četrtem odstavku se letnica »2014« nadomesti z letnico »2015«.

8. člen

Za 115. členom se dodata nova 115.a in 115.b člen, ki se glasita:

»115.a člen

(pogoji, pod katerimi zavarovanje ni obvezno in uskladitev statusa)

(1) Za samozaposlene osebe, ki so bile 31. decembra 2012 uživalci pokojnine in jim je bila izdana odločba zavoda po uradni dolžnosti o pridobitvi lastnosti zavarovanca po 15. členu ZPIZ-2 oziroma po prvem odstavku 15. člena ZPIZ-1, pa ne izpolnjujejo pogojev iz četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2, se šteje, da nimajo lastnosti zavarovanca.

(2) Za uživalce pokojnin, ki so 31. decembra 2012 opravljali delo ali dejavnost, ki bi bila podlaga za pridobitev lastnosti zavarovanca po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pa ne izpolnjujejo pogojev iz četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2, prijava v zavarovanje pa ni bila vložena, se šteje, da nimajo lastnosti zavarovanca.

115.b člen

(odprava odločb)

(1) Osebam iz prvega odstavka prejšnjega člena, ki jim je bila z odločbo zavoda ugotovljena lastnost zavarovanca, zavod izda odločbo, s katero odpravi odločbo o ugotovljeni lastnosti zavarovanca. Ta odločba se šteje za odločbo, s katero je ta organ ugodil pritožbi uživalca, če o njej še ni odločil. Odpravi se tudi odločba o odmeri sorazmernega dela pokojnine, če je bila izdana.

(2) Osebam iz prejšnjega odstavka, ki jim je bilo z odločbo ustavljeno izplačevanje pokojnine, zavod izda odločbo, s katero odpravi odločbo, s katero je bilo ustavljeno izplačevanje pokojnine, neizplačane pripadajoče zneske pokojnin pa poračuna brez zamudnih obresti.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

9. člen

Osebe iz 115.a člena zakona se morajo v enem mesecu od uveljavitve tega zakona obvezno zavarovati v skladu z določbo 116. člena ZPIZ-2, če še naprej opravljajo delo ali dejavnost, ki je podlaga za pridobitev lastnosti zavarovanca. Če oseba v roku iz prejšnjega stavka ne uskladi lastnosti zavarovanca, zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca ne glede na določbo četrtega odstavka 81. člena zakona od prvega naslednjega dne po poteku tega roka, pokojnina pa se s tem dnem preneha izplačevati.

10. člen

Ne glede na določbe 57. člena ZPIZ-2 se uživalcu družinske pokojnine s statusom študenta v študijskem letu 2014/2015, ki dodiplomski ali podiplomski študijski program dokonča še pred koncem tega študijskega leta, družinska pokojnina izplačuje do 30. septembra 2015, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti ali do obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

11. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določba novega tretjega odstavka 32. člena zakona pa se začne uporabljati 1. januarja 2016.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Dopolnitev je redakcijske narave in pomeni uskladitev definicije posredovalca podatkov z drugim odstavkom 31. člena ZMEPIZ-1, po katerem zavezanec za vlaganje prijav oziroma zavezanec za vlaganje prijav o osnovah lahko pri zavodu oziroma pri drugem pristojnem organu vloži pisno pooblastilo ali pooblastilo v elektronski obliki za drugo pravno ali fizično osebo, da v njegovem imenu izpolni dolžnost vložitve prijav podatkov po tem zakonu. Posredovalec lahko v imenu in za račun zavezanca vloži prijavo podatkov o zavarovanju, kar je že omogočeno z vlaganjem prijav za samozaposlene s posredovanjem točke VEM, dopolnitev pa se nanaša prav na te primere. Posredovalec je lahko tudi poslovni subjekt, ki poleg opravljanja računovodskih storitev za zavezanca v njegovem imenu izpolni tudi dolžnost posredovanja prijav podatkov o osnovah.

K 2. členu

V zvezi z novim tretjim odstavkom je potrebno pojasniti, da se ureja tudi posredovanje podatkov o plačilu prispevkov sklada BUAK za delavce, ki jih slovenska gradbena podjetja napotijo na delo v Avstrijo. Na podlagi drugega odstavka 32. člena ZMEPIZ-1 je namreč sedaj samo delodajalec zadolžen, da posreduje v obračunu davčnih odtegljajev tudi podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah. Zato je za obdobje po 1. 1. 2016 potrebno v 32. členu ZMEPIZ-1 dodati nov odstavek, v katerem se za tekoče poročanje podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v obračunu davčnih odtegljajev, zadolži tudi izplačevalce nadomestil plače, ki niso izrecno navedeni v 36., 37., 42. in 43. členu ZMEPIZ-1 in delavcu med trajanjem delovnega razmerja neposredno izplačujejo nadomestilo plače. Pri tem je treba upoštevati, da mora dolžnost ustreznega poročanja zajeti tudi izplačevalce nadomestil, ki izpolnijo drugo obliko obračuna prispevkov za socialno varnost in ne oddajajo obračuna davčnih odtegljajev. S takšno ureditvijo se bo razrešila problematika izplačil iz avstrijskega sklada BUAK.

Z vsebino novega tretjega odstavka 32. člena ZMEPIZ-1 pa je urejena tudi pravna podlaga za posredovanje podatkov o osnovi s strani delodajalca – diplomatskega in konzularnega predstavništva, ki ni plačnik davka.

Za dijake in študente, ki opravljajo začasna in občasna dela, se uvaja nekoliko drugačna ureditev od uveljavljene v ZPIZ-2. Namesto zavarovanja za posebne primere, ki pokriva le poškodbe pri delu in poklicne bolezni, se za te zavarovance uvaja obvezna vključitev v obvezno zavarovanje. Prav tako ta ureditev odstopa od splošne ureditve - zavezanec za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delodajalcev za te zavarovance namreč ni delodajalec, temveč so to organizacije, zato je predviden odstop tudi od določbe 32. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list RS. št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZMEPIZ-1).

Organizacije so tako po novem za te dijake in študente v obračunu davčnega odtegljaja, ki ga v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, predpiše minister pristojen za finance, dolžne sporočiti tudi podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah, ter spremembe teh podatkov, in sicer na način in v rokih, predpisanih z zakonom, ki ureja davčni postopek, za predložitev obračuna davčnega odtegljaja.

K 3. členu

Dopolnitev 40. člena ZMEPIZ-1 je potrebna zaradi popolnosti zajema podatkov v primerih, ko delodajalec za osebe v delovnem razmerju ne izplačuje dohodka in posledično FURS-u ne posreduje obračuna davčnega odtegljaja. Gre za primere, ko osebe prejemajo nadomestilo plače v skladu s predpisi, ki urejajo starševsko varstvo. Za oblikovanje podatka o osnovi mora Zavod od MDDSZ, ki izplačuje zgoraj navedena nadomestila, pridobiti podatke o obdobju izplačila nadomestila, o urah nadomestila in letu osnove.

K 4. členu

Dopolnitev 97. člena ZMEPIZ-1 je potrebna zaradi celovite zagotovitve podatkov za informativno osebno evidenco, kot to zahteva tretji odstavek 140. člena ZPIZ-2. S prvim odstavkom 97. člena v povezavi s 40. členom ZMEPIZ-1 je namreč zagotovljeno le posredovanje podatkov o osnovah in plačilih prispevkov za zavarovance iz 14. in 18. člena ZPIZ-2. S predlagano dopolnitvijo pa se omogoča uporabo podatkov, ki jih posredujejo zavezanci za prijavo podatkov o osnovah iz 36. do 39. člena in 42. do 44. člena ZMEPIZ-1 za zavarovance iz 15., 16., 17., 19. in 25. člena ZPIZ-2. Navedeni podatki ustrezajo vsebinskim zahtevam za vodenje informativne osebne evidence iz tretjega odstavka 140. člena ZPIZ-2.

K 5. členu

Z navedeno dopolnitvijo 105. člena ZMEPIZ-1 se celovito ureja prekršek v zvezi z izročitvijo kopije odjave iz zavarovanja. Sedanja določba kaznuje le pravno osebo, ne pa tudi odgovorne osebe pri delodajalcu.

K 6. členu

Sprememba tretjega odstavka 107. člena zakona je redakcijske narave, saj ureja začetek uporabe posameznih določb 40. člena zakona, ki pa je bil s tretjim členom tega zakona spremenjen. S spremembo tretjega odstavka 107. člena zakona se tako natančno določi začetek uporabe posameznih določb 40. člena zakona z upoštevanjem novele.

K 7. členu

V členu se podaljšuje rok za uskladitev statusa vseh oseb iz 406. člena ZPIZ-2, ki opravljajo samostojno pridobitno dejavnost. Poleg uživalcev pokojnin, ki so opravljali dejavnost, je 406. člen ZPIZ-2 zajel tudi osebe, ki so bile na šolanju in osebe, ki so uveljavile izzem iz zavarovanja zaradi nedoseganja minimalnega dohodka po prvem odstavku 18. člena, pa niso upokojeni ter družbeniki, ki morajo uskladiti svoj status na podlagi določb ZPIZ-2. Brez spremembe zakonodaje bi vse našteje osebe morale uskladiti svoj status do 31.12.2014, tako pa bodo lahko še eno leto opravljale dejavnost in hkrati prejemale pokojnino oziroma se jim ne bo potrebno vključiti v obvezno zavarovanje.

Drugi odstavek določa pravno podlago, da zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca za vse tiste osebe iz prvega odstavka, ki svojega statusa ne uskladijo v določenem roku.

K 8. členu

Ta člen ureja problematiko oseb, ki imajo dvojni status. Dvojni status je v nasprotju s splošno zakonodajo o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki določa, da je pogoj za pridobitev pravice do pokojnine prenehanje obveznega zavarovanja. Če upokojenec ponovno sklene delovno razmerje ali če začne opravljati dejavnost, se mu pokojnina preneha izplačevati, nastopi pa obveznost vključitve v zavarovanje in plačilo prispevkov. Reaktivacija je lahko tudi delna, kar pomeni, da upokojenec lahko izbere, da npr. za štiri ure prejema pokojnino, za preostali čas pa je vključen v zavarovanje.

Zavod je zaradi izvajanja določbe 406. člena ZPIZ-2, ki je določala uskladitev dvojnih statusov in posledično pridobivanja podatkov iz različnih zbirk, ugotovil pri osebah iz 2. člena tega zakona nedovoljeno prekrivanje statusa upokojenca s statusom zavarovanca. V prvem odstavku tega člena so tako opredeljene osebe, ki jim je Zavod izdal odločbe, v katerih je bilo ugotovljeno, da imajo lastnost zavarovanca. V prvem odstavku so tako zajeti uživalci pokojnin, ki so opravljale samostojno dejavnost. Zaradi ugotovitve lastnosti zavarovanca bi se tem osebam, ki so uživalci pokojnine, pokojnina morala prenehati izplačevati, posledično pa bi te osebe morale povrniti vse zneske pokojnin, ki so jih prejele v času dvojnega statusa, torej ko so sočasno prejemale pokojnino in hkrati opravljale dejavnost ter iz tega naslova pridobivale dohodke. Prav tako bi nastala obveznost plačila prispevkov za socialno varnost.

Ker bi skladno z veljavno zakonodajo, ki ureja matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, te osebe morale povrniti "neupravičeno" prejete zneske pokojnine (tudi do treh let nazaj), poleg tega pa plačati polne prispevke za socialno varnost, bi z vračilom dolga lahko bil ogrožen materialni in socialni položaj teh oseb. Ob upoštevanju daljše časovne odmaknjenosti med nastankom dvojnega statusa in ugotovitvijo dvojnega statusa s strani Zavoda po uradni dolžnosti in posledično nastalih visokih obveznostih iz naslova dolga, bi to lahko povzročilo dvojno škodo tem osebam, saj bi po eni strani bilo ogroženo njihovo nadaljnje poslovanje, hkrati pa nastalega dolga (tudi če bi bilo poplačilo dolga obročno dogovorjeno) ne bi mogli poplačati zgolj iz izplačane pokojnine.

Enako velja tudi za osebe iz drugega odstavka tega člena. Tem osebam, za razliko od oseb iz prvega odstavka, Zavod še ni izdal odločb o ugotovitvi lastnosti zavarovanca, saj postopek za posamezne zavarovance ni bil zaključen, za nekatere med njimi pa postopek sploh še ni bil uveden, saj Zavod še vedno pridobiva podatke iz uradnih evidenc od posameznih pristojnih organov. Prav tako je potrebno opozoriti, da so v drugem odstavku tega člena opredeljene vse osebe, ki bi morale biti vključene v zavarovanje, saj so imele dvojni status, torej tudi upokojnenci, ki so bili v delovnem razmerju ter kmetje.

Skladno s 115.b členom bodo odločbe, ki jih je zavod o ugotovitvi lastnosti zavarovanca že izdal, z odločbo iz tega člena odpravljene.

V upravnih postopkih na Zavodu je prihajalo do različnih dejanskih stanj, ki jih bo potrebno urediti. Tako ta člen ureja primere, ko je odločba o lastnosti zavarovanca, ki je bila izdana na I. stopnji in je postala pravnomočna, odpravljena z novo odločbo, ki odpravlja tudi vse posledice (ustavitev pokojnine, preplačilo). V drugih primerih gre za odločbe o lastnosti zavarovanca, izdane na I. stopnji, zoper katere so vložene pritožbe, ki pa so še nerešene. Tudi te bodo odpravljene s I. stopenjsko odločbo in se šteje, da je s tem ugodeno pritožbi zavarovanca. Pri izvajanju bo prihajalo tudi do primerov, ko je odločba, zoper katero ni vloženo sodno varstvo, postala pravnomočna, zato bodo tudi te odločbe odpravljene.

Zavod bo neizplačane pripadajoče pokojnine poračunal, in sicer brez zamudnih obresti. Odpravi pa se tudi odločba o odmeri sorazmernega dela pokojnine, če je bila izdana.

K 9. členu

Osebe iz 115.a člena ZMEPIZ-1 morajo v roku enega meseca od uveljavitve tega zakona uskladiti svoj status, torej se morajo odločiti bodisi za vključitev v zavarovanje za polni zavarovalni oziroma delovni čas (reaktivacijo na podlagi 116. člena ZPIZ-2) ali za prenehanje opravljanja dejavnosti. Če tega ne bodo storili, bo to storil Zavod in po uradni dolžnosti ugotovil lastnost zavarovanca od prvega naslednjega dne po poteku tega roka. Posledično se bo pokojnina s tem dnem prenehala izplačevati.

K 10. členu

S tem členom se omogoča osebam, ki so pridobile status študenta za študijsko leto 2014/2015 in so diplomirale pred iztekom študijskega leta, da obdržijo družinsko pokojnino vse do 30. septembra 2015, torej tudi v času, ko nimajo statusa študenta, na katerega se veže splošna pokojninska zakonodaja. Izplačilo pokojnin pa je vezano na največ do dopolnjenega 26. leta starosti ali do obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

K 11. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti tega zakona in uporabe drugega člena tega zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

4. člen

(pomen izrazov)

Izrazi v tem zakonu imajo naslednji pomen:

1. Zavezanec ali zavezanka za vlaganje prijav (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za vlaganje prijav) je pravna ali fizična oseba, ki v skladu s tem zakonom vlaga prijave v zavarovanje, odjave iz zavarovanja in spremembe med zavarovanjem.
2. Zavezanec ali zavezanka za vlaganje prijav o osnovah (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za vlaganje prijav o osnovah) je pravna ali fizična oseba, ki v skladu s tem zakonom vlaga prijave podatkov o osnovah, obračunanih in plačanih prispevkih ter obdobjih zavarovanja po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.
3. Prijava podatkov o osnovah je prijava podatkov o osnovah, obračunanih in plačanih prispevkih ter obdobjih zavarovanja po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.
4. Prijava podatkov o obdobju zavarovanja je prijava podatkov o obdobju zavarovanja, ki predstavlja prijavo v zavarovanje, odjavo iz zavarovanja in prijavo sprememb med zavarovanjem.
5. Posredovalec ali posredovalka podatkov (v nadaljnjem besedilu: posredovalec podatkov) je pravna ali fizična oseba, ki po pooblastilu zavezanca za vlaganje prijav o osnovah zavodu ali pooblaščenemu izvajalcu izpolni dolžnost posredovanja podatkov po tem zakonu.
6. Zavezanec ali zavezanka za plačilo prispevkov (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za plačilo prispevkov) je pravna ali fizična oseba, ki je po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju dolžna plačevati prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
7. Obdobje zavezanosti je obdobje od prve prijave zavarovanca v zavarovanje do odjave zadnjega zavarovanca iz zavarovanja pri posameznem zavezancu za vlaganje prijav.
8. Zavezanost je dolžnost posredovanja podatkov po tem zakonu.
9. Prijava podatkov je vsako posredovanje podatkov, ki ga na s tem zakonom predpisan način izvrši zavezanec za vlaganje prijav ali zavezanec za vlaganje prijav o osnovah oziroma posredovalec podatkov.
10. Uživalec ali uživalka pravic (v nadaljnjem besedilu: uživalec pravic) po tem zakonu je oseba, ki je uveljavila kakšno pravico iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji na podlagi zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
11. Revizor ali revizorka (v nadaljnjem besedilu: revizor) je oseba, ki ima v skladu s tem zakonom veljavno pooblastilo za opravljanje nalog revizorja matične evidence.
12. Zavarovanec ali zavarovanka (v nadaljnjem besedilu: zavarovanec) je oseba, ki je ali je bila v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje obvezno ali prostovoljno vključena v obvezno zavarovanje.
13. Poslovodna oseba je oseba, ki je bila v pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključena po 12. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98) oziroma drugem odstavku 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12 in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1).

32. člen

(prijave, ki jih vlagajo delodajalci)

- (1) Delodajalci vlagajo prijavo v zavarovanje, odjavo iz zavarovanja in prijavo sprememb med zavarovanjem za vsakega delavca v delovnem razmerju.
- (2) Delodajalci, ki so plačniki davka v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, so za delavce v delovnem razmerju ter za osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja opravljajo delo in izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v obračunu

davčnega odtegljaja, ki ga v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, predpiše minister pristojen za finance, dolžni sporočiti tudi podatke, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah, ter spremembe teh podatkov, in sicer na način in v rokih, predpisanih z zakonom, ki ureja davčni postopek, za predložitev obračuna davčnega odtegljaja.

40. člen

(podatki, ki jih posreduje DURS in uporaba teh podatkov)

(1) DURS posreduje zavodu podatke za prijavo podatkov o osnovi ter spremembe teh podatkov za delavce v delovnem razmerju. DURS podatke posreduje na podlagi podatkov iz obračuna davčnega odtegljaja. Podatke o plačilih prispevkov za delavce v delovnem razmerju DURS posreduje izkazane po posameznem zavarovancu.

(2) DURS zavodu posreduje podatke za prijavo podatkov o obdobju zavarovanja in prijavo podatkov o osnovi, ter spremembe teh podatkov tudi za osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja opravljajo delo in izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. DURS podatke posreduje na podlagi podatkov iz obračuna davčnega odtegljaja, odločb o odmeri akontacije dohodnine in odločb o odmeri prispevkov za socialno varnost. Podatke o plačilih prispevkov za osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja opravljajo delo in izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, DURS posreduje izkazane po posameznem zavarovancu.

(3) Na podlagi podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena in podatkov iz prvega odstavka 32. člena tega zakona zavod oblikuje prijavo podatkov o osnovah ter spremembe teh prijav za delavce v delovnem razmerju in za osebe, ki so obvezno zavarovane na podlagi opravljanja dela v okviru drugega pravnega razmerja.

(4) Za osebe iz drugega odstavka tega člena zavod oblikuje tudi prijavo v zavarovanje in odjavo iz zavarovanja v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar je ne vloži pri subjektu iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona.

(5) Podrobnejšo opredelitev podatkov, način posredovanja podatkov in podrobnejši način uporabe podatkov za oblikovanje prijave podatkov o osnovah na podlagi podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena, določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance.

97. člen

(zagotavljanje podatkov za osebno informativno evidenco)

(1) Podatke, ki jih DURS posreduje na podlagi 40. člena tega zakona, zavod uporabi tudi za izvajanje dolžnosti v zvezi z vodenjem informativne osebne evidence po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka se posredujejo v elektronski obliki.

(3) Šteje se, da je zavod zavarovancu, ki je v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji posredoval obvestilo o obračunanih prispevkih ter plačilu prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za preteklo leto v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če je omogočen vpogled v osebno informativno evidenco.

105. člen

(prekrški v zvezi s posredovanjem podatkov)

(1) Z globo od 5.000 eurov do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki zaposluje 500 ali več delavcev:

- če v predpisanem roku ne vloži prijave v zavarovanje, objave iz zavarovanja ali prijave spremembe med zavarovanjem za zavarovanca (prvi odstavek 32. člena);
- če v predpisanem roku ne vloži prijave podatkov o osnovah v preteklem koledarskem letu in prijave sprememb teh podatkov za vsakega zavarovanca (107. člen);
- če davčnemu organu na predpisan način in v predpisanih rokih ne posreduje obračuna davčnih odtegljajev z vsemi predpisanimi podatki ali ne posreduje obračuna davčnih odtegljajev s spremembami teh podatkov (drugi odstavek 32. člena);
- če davčnemu organu v predpisanem roku ne posreduje popravkov obračuna davčnega odtegljaja z vsemi predpisanimi podatki (četrti odstavek 66. člena);
- če v prijavah ali obračunih davčnega odtegljaja iz prejšnjih alinej tega odstavka sporoči napačne podatke (32., 66. in 107. člen);
- če ne posreduje, dopolni oziroma popravi podatkov v roku iz drugega odstavka 52. člena tega zakona;
- če ne popravi podatkov v roku iz tretjega oziroma četrtega odstavka 66. člena oziroma prvega odstavka 69. člena tega zakona.

(2) Z globo od 2.500 eurov do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki zaposluje 200 ali več delavcev in manj kot 500 delavcev če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 1.500 eurov do 2.500 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja drugo dejavnost, razen oseb, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, in zaposluje več kot 10 in manj kot 200 delavcev, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1.200 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja drugo dejavnost, razen oseb, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, in zaposluje 10 ali manj delavcev, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek delodajalec, ki opravlja kmetijsko dejavnost in ni pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ter delodajalec, ki je fizična oseba in ne opravlja dejavnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(6) Z globo 700 eurov se kaznuje posameznik, ki kot samozaposleni, družbenik, kmet ali oseba, zaposlena pri tujem delodajalcu:

- v predpisanem roku ne vloži prijave v zavarovanje, objave iz zavarovanja ali prijave spremembe med zavarovanjem (33. oziroma 34. člen) ali
- v prijavi v zavarovanje, objavi iz zavarovanja ali prijavi spremembe med zavarovanjem sporoči napačne podatke (33. oziroma 34. člen).

(7) Z globo 1.000 eurov se kaznuje stečajni oziroma likvidacijski upravitelj, ki v predpisanem roku ne vloži prijav podatkov in prijav sprememb podatkov v skladu z določbami 41. in 107. člena tega zakona.

(8) Z globo 2.500 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec za prijavo ali zavezanec za prijavo o osnovah iz 36., 37., 38., 42. in 43. člena tega zakona, če stori prekršek iz prve, druge, tretje, šeste ali sedme alineje prvega odstavka tega člena ali prekršek iz šestega odstavka tega člena.

(9) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec za prijavo, zavezanec za prijavo o osnovah in zavezanec za plačilo prispevkov, ki pooblaščenim osebam zavoda pri preverjanju pravilnosti prijavljenih podatkov ne omogoči vpogleda v dokumentacijo v skladu z prvim odstavkom 65. člena tega zakona.

(10) Z globo od 750 eurov do 2.000 eurov se kaznuje delodajalec, ki zavarovancu ne izroči kopije objave iz zavarovanja v skladu s tretjim odstavkom 30. člena tega zakona.

(11) Z globo 450 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku ali pri državnem organu, ki je delodajalec in stori prekršek iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena (32. člen).

(12) Z globo 450 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi, ki je zavezanec za prijavo ali zavezanec za prijavo o osnovah po 36., 37., 38., 39., 42., 43. in 44. členu tega zakona, če ta zavezanec stori prekršek iz prve, druge, tretje, šeste ali sedme alineje prvega odstavka tega člena ali prekršek šestega odstavka tega člena.

(13) Z globo 450 eurov se kaznuje za prekršek oseba, ki ne varuje tajnosti osebnih podatkov v skladu s 102. členom tega zakona.

(14) Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

107. člen

(prehodno obdobje za vlaganje prijav o osnovah za delavce v delovnem razmerju)

(1) Ne glede na določbe drugega odstavka 32. in prvega in drugega odstavka 40. člena tega zakona za obdobje do 31. decembra 2016 vlagajo prijavo podatkov o osnovah in prijavo sprememb teh podatkov za vsakega zavarovanca v preteklem koledarskem letu delodajalci oziroma stečajni ali likvidacijski upravitelji v roku iz 3. točke prvega odstavka 45. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena so delodajalci oziroma stečajni ali likvidacijski upravitelji tudi po 30. aprilu 2017 dolžni posredovati podatke oziroma spremembe podatkov iz prejšnjega odstavka, ki se nanašajo na obdobja do 31. decembra 2016, če jih niso posredovali oziroma niso bili posredovani v rokih po tem zakonu.

(3) Določbe prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 40. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2016.

115. člen

(odpravnina zaradi prenehanje pogodbe o zaposlitvi za določen čas in uskladitev statusa zavarovanca)

(1) Ne glede na določbo prvega odstavka 144. člena ZPIZ-2 se do ureditve v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v osnovo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ne šteje znesek odpravnine zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, od katerega se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ne plačuje dohodnina.

(2) Ne glede na določitev rokov v 406. členu in petnajstem odstavku 429. člena ZPIZ-2 morajo te osebe uskladiti lastnost zavarovanca oziroma se obvezno zavarovati do 31. decembra 2014.

(3) Ne glede na določbo tretjega in petega odstavka 406. člena in petnajstega odstavka 429. člena ZPIZ-2 zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca od 1. januarja 2015 naprej.

(4) Ne glede na določbo petega odstavka 406. člena ZPIZ-2 se uživalcu pokojnine, ki do 31. decembra 2014 ne uskladi svojega statusa, preneha izplačevati pokojnina s prvim naslednjim dnem po poteku tega roka.

(5) Osebe, ki so uskladile svoj status na podlagi 406. člena ZPIZ-2, lahko ponovno vzpostavijo enak status, kot so imele na dan 31. decembra 2012.